

Sanggunian

(1) Pag-alam Sa Tsunami

Para makaligtas sa tsunami, importanteng mayroong tamang kaalaman tungkol sa tsunami.

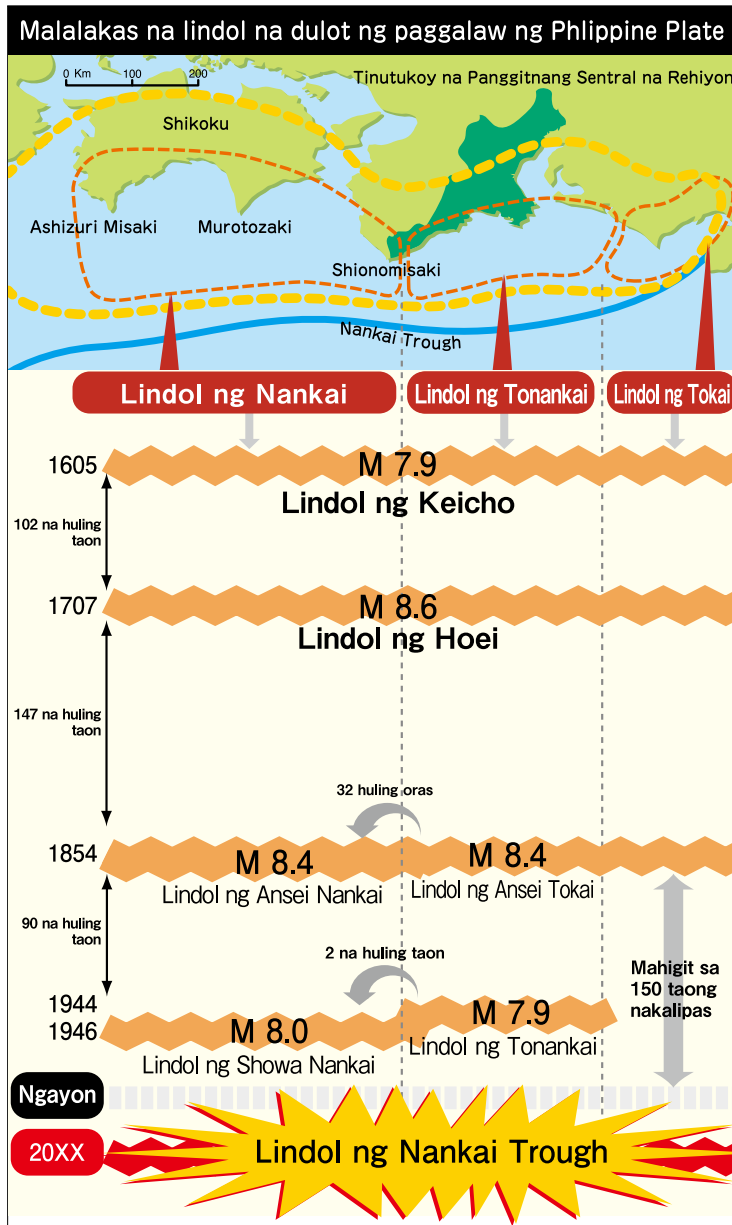
Mga Katangian ng Tsunami na Dapat Malaman

- ① Ang tsunami ay dumarating pagkatapos ng lindol.
- ② Ang tsunami ay tumatama na may bilis kagaya ng jetplane (Umaabot ang bilis ng tsunami gaya ng jetplane at lalim ng tubig na 5,000 metro at ng bullet train at lalim ng tubig na 500 metro).
- ③ Paulit-ulit ang pagdating ng tsunami. Hindi sa lahat ng panahon nauuna ang pinaka-mataas na alon.
- ④ Ang taas ng tsunami ay magkaiba depende kung saan ito tumatama.
- ⑤ Kahit na ang tsunami ay nasa 30 sentimetro may lakas na ito na maaring magpapatumba sa inyo.
- ⑥ Ang tsunami ay tumataas sa mga ilog mula sa dagat.
(Ang tsunami ay maaring tatama sa inyo kahit saan, dahil ito ay tumataas ng mabilis sa mga ilog at daluyan ng tubig kaysa lupa. Kaya, hindi dapat tayo lilikas sa malapit sa mga katubigan.)
- ⑦ Ang pagbaba ng tubig (ebb) ay hindi unang senyales ng tsunami.

Ang sukat ng tsunami ay magkaiba depende sa lakas ng lindol at iba pa salik. Huwag isipin na kayo ay ligtas dahil sa ang inyong mga tahanan ay ligtas mula sa tsunami gaya ng dati!

Kung sakali parating ang tsunami, lumikas sa mataas na lugar!

Sa Mie prefecture, ang nangyaring Lindol sa Nankai Trough ay pinangambahan sa hinaharap.

Paglipat ng mga Kasiguruhan na ang Lindol ay Parating sa Hinaharap

[Lindol sa Nankai Trough (Eskala ng Lindol: M3-M9 class)]

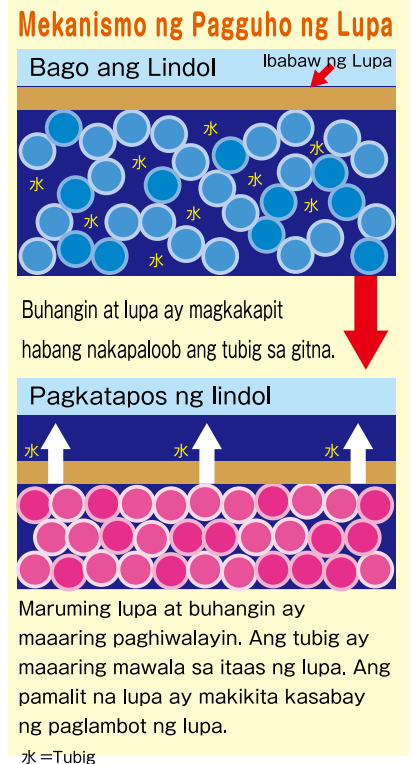
Mga kasiguruhan sa loob g 10 taon mula ngayon ..... Mga 30%

Mga kasiguruhan sa loob ng 30 taon mula ngayon 70-80%

Mga kasiguruhan sa loob ng 50 taon mula ngayon ..... Mga 90% o higit pa

(2) Pag-aralan ang tungkol sa pagguho ng lupa

Habang may lindol, ang pangyayaring tinatawag na "pagguho" ay maaaring maganap sa basa at mabuhangin na lugar gaya ng mga tambak ng lupa na nasa dagat. Sa isang normal na panahon, ang buhangin ay humahalo upang kumapit sa basang lupa. Habang may lindol, ganunpaman, ang malakas na paggalaw ay naghahati sa buhangin habang lumalakas ang daloy ng tubig hanggang ang lupa ay naging maputik. Ang patuloy na paglakas ng pressure ang magaangat ng buhangin at putik sa itaas ng lupa. Ang pagkawala ng tubig, ang lupa ay unti-unting malunod, na maging dahilan na ang mga gusali ay tatagilid at ang mga hukay ay tataas.

(3) Pag-aralan ang tungkol sa kalamidad na pagguho ng lupa

Ang kalamidad na pagguho ng lupa, na tinatawag na "Tsunami ng Kabundukan", ay maaaring maganap dahil sa bagyo, biglaang malakas na ulan at lindol. Mahalaga din ang maaayos na pagkakaalam sa mga impormasyon tungkol sa paglilikas na ipinalalabas ng lungsod at munisipalidad sa inyong lugar upang makalikas kaagad kung kinakailangan.

Pagragasa ng Buhangin at Bato

Ang mga bato sa ilog maging ang mga rumaragasang buhangin at bato ay madadala pababa ng sapa at ilog dahil sa malakas na bagyo. Dahil sa ito ay umaagos na direktso, mapanganib na maging malapit sa lagusan ng mga bundok gaya ng sapa o katulad ng iba pang lugar.

Uka ng Lupa

Ang tubig na nasa ilalim ay maaaring dahan dahang tumataas sa lupa sa pamamagitan ng madulas na lupa gaya ng putik. Ito ay unti-unting makikita habang namiminsala.

Pagguho ng Lupa

Ang matatarik na mga bangin ay nasisira dahil sa malakas na bagyo. Dahil ang pagbagsak ay mabilis, ang agarang paglikas ay nararapat gawin.

Mga Palatandaan ng Kalamidad na Pagguho ng Lupa

- ① Ang mga ilog at sapa ay may mga rumaragasang putik habang may mga inaanod na mga puno.
- ② Ang tubig ay bumulwak mula sa tuktok.
- ③ Nawawasak na daan.
- ④ Ang mga sapa sa kabundukan ay naging maputik.
- ⑤ Ang level ng tubig sa ilog ay bumababa kahit patuloy ang pag-ulan.
- ⑥ Ang tubig sa sapa ay huminto.
- ⑦ Nakarinig ng pagdagundong sa ilalim ng lupa.
- ⑧ Nakarinig ng pagdagundong sa bundok.
- ⑨ Nakaamoy ng nabubulok na lupa.
- ⑩ Ibat-ibang tunog na maririnig, gaya ng tunog ng puno na nahahati o tunog ng mga batong nagkalampagan at nag-uumpugan.